

การใช้สารเคมีในนาข้าวของเกษตรกรอำเภอสามโก้ จังหวัดอ่างทอง
The Application of Chemicals in Rice Fields of Farmers in Samko District, Angthong Province

จิราภรณ์ ศรีเทศ (Chiraphon Srithet) ภาณี ต่างวิวัฒน์ (Paranee Tangwivat)

เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ (Benchamas Yooprasert)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้สารเคมีในนาข้าวของเกษตรกรอำเภอสามโก้ จังหวัดอ่างทอง ดังนี้ 1) สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ 2) การใช้สารเคมีในนาข้าว 3) ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะประชากรในการศึกษา คือ เกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนผู้ปลูกข้าวปี 54/55 อำเภอสามโก้ จังหวัดอ่างทอง สุ่มตัวอย่างแบบง่าย จำนวน 332 ราย เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

ผลการวิจัย พบว่า 1) เกษตรกรมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.17 คน มีประสบการณ์ในการทำนาเฉลี่ย 19.80 ปี มีประสบการณ์ในการใช้สารเคมีในนาข้าวเฉลี่ย 12.57 ปี ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการใช้สารเคมีในนาข้าวจากตัวแทนร้านจำหน่ายสารเคมีเป็นส่วนใหญ่ พื้นที่นาทั้งหมดเฉลี่ย 25.93 ไร่ ราคาผลผลิตในรอบนาปีที่ผ่านมา (พ.ค.-ค.ค. 54) เฉลี่ย 11.76 บาท/กิโลกรัม ราคาผลผลิตในรอบนาปีที่ผ่านมา (พ.ค.54-เม.ย.55) เฉลี่ย 12.14 บาท/กิโลกรัม มีรายได้ทั้งสิ้นในการทำนาปี (พ.ค.-ค.ค. 54) เฉลี่ย 8,945.97 บาท/ไร่ และมีรายได้ทั้งสิ้นในการทำนาปี (พ.ค.54-เม.ย.55) เฉลี่ย 8,556.17 บาท/ไร่ มีรายจ่ายทั้งสิ้นในการทำนาปี (พ.ค.-ค.ค. 54) เฉลี่ย 4,189.61 บาท/ไร่ มีรายจ่ายทั้งสิ้นในการทำนาปี (พ.ค.54-เม.ย.55) เฉลี่ย 4,513.65 บาท/ไร่ 2) การเลือกใช้สารเคมี และปริมาณการใช้สารเคมี เกษตรกรมีการปฏิบัติตามคำแนะนำในระดับมาก และการเก็บรักษาสารเคมี/การจัดการ เกษตรกรมีการปฏิบัติตามคำแนะนำในระดับมาก เกษตรกรส่วนใหญ่มีการใช้สารเคมีในนาข้าวตามอัตราแนะนำ โดยส่วนใหญ่ใช้วิธีการฉีดพ่นในช่วงเช้า ตามช่วงอายุข้าวที่แนะนำ และใช้ในฤดูนาปีและนาปี 3) เกษตรกรเกือบทั้งหมดมีปัญหาสารเคมีมีราคาแพง โรคและแมลงศัตรูข้าว อัตราการใช้ได้ผลเฉพาะครั้งแรก ไม่มีสถานที่ทำลายสารเคมี ดังนั้นจึงเสนอแนะให้ ควรมีมาตรการลดภยันตรายเข้าสู่สารเคมีทางการเกษตร ควรมีการทดลองปรับอัตราการใช้สารเคมีให้เหมาะสมกับโรคและแมลง รัฐควรจัดหาสถานที่ในการทำลายสารเคมีทางการเกษตรโดยเฉพาะ

คำสำคัญ: การใช้สารเคมี นาข้าว เกษตรกร อำเภอสามโก้ จังหวัดอ่างทอง

* นักศึกษาหลักสูตรปริญญาโท สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และสหกรณ์ แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช e-mail: chi_1708@hotmail.com

** รองศาสตราจารย์ ดร. ภาณี ต่างวิวัฒน์ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และสหกรณ์ แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช e-mail: ptangwivat@hotmail.com

*** รองศาสตราจารย์ ดร.เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และสหกรณ์ แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช e-mail: yoobench@hotmail.com

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มสธ. ครั้งที่ 3
The 3rd STOU Graduate Research Conference

Abstract

The objectives of this research were to study the following of the application of chemicals in rice fields of farmers in Samko district, Angthong province : 1) social and economic circumstance 2) application of chemical in rice fields 3) problems/threats and suggestions for application of chemical in rice fields

The research population comprised of rice farmers who had registered with Samko District Agricultural Extension Office in the year 2011/2012. With random sampling, 332 famers. Data was collected by structured interview and analyzed by computer program. The statistical methodology employed for data analysis included frequency, percentage, minimum value, maximum value, mean and standard deviation.

Research finding : 1) The average number of farmer household member was 4.17 persons. Their average experience in rice-cultivation was 19.80 years whereas their experience in chemical substance application in rice fields was 12.57 years. The average frequency in year-round rice cultivation was 2.05 times. Most of the time, they received information about chemical substance application in rice field from chemical agency shop. Their average number of household labor for rice cultivation was 1.92 persons including the average hired labor, 7.65 persons. The average wages for rice cultivation was 318.67 baht/day. The average rice cultivating area was totally 25.93 rai. In the past round of rice cultivation (May-October 2011), the average price of products was 11.76 baht/kg. The average price of products in the past off-season rice cultivation (November 2011-April 2012) was 12.14 baht/kg. Their total average income from the past in-season rice cultivation (May-October 2011) was 8,945.97 baht/rai whereas their total average income from off-season rice cultivation (November 2011-April 2012) was 8,556.17 baht/rai. Their total average expense for in-season rice cultivation (May-October 2011) was 4,189.61 baht/rai while their total average expense for off-season rice cultivation (November 2011-April 2012) was 4,513.65 baht/rai. 2) For selection of chemical substance and quantity of chemical substance application, farmers practiced correctly according to given advice at high level. Most of the farmers used chemical substance in rice fields according to advised ratios by spraying mostly in the morning at aging period of rice as earlier advised and used both in the in-season and off-season rice cultivation. 3) Almost all of the farmers experienced problems with costly chemical substance, disease and pests resistant to substance, only first time of application ratio that appeared to work well, no place to destroy chemical substance. It was therefore suggested lower tax measures be launched for imported agricultural substance, trials to adjust chemical substance application that suitable with disease and pests and finally public sector to provide particular place for destroy agricultural chemical substance.

Keywords: The Application of Chemicals, Rice Fields, Farmers, Samko District, Angthong Province.